

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:

Belső farkas-utca 78. sz. alatt gr. BÄNFEL-
ház emeletében.Megjelen e lap hetenkint háromszor u. m. kedden, csütörtökön és szombaton délbén.
Ára évnegyedre 3 ft. o. é. Hirdetési ár: négyhasábos sorért először 7 kr., másodsor 6 kr., harmadsor
5 krajczár o. ért. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltek.
A „nyilvántartás” cikkek sora után 20 kr. előleges beküldése mellett a szerkesztőséghez czimzendők.

KIADÓ-HIVATAL:

Középutca, STEIN J. könyvkereskedése.

Előfizetési felhívás

A

„KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY”

ápril—júliusi folyamára.

A jövő hó elejével lapunkra nézve új évnegyed vévén kezdetét, tisztelt előfizetőinket felkérjük részvényeik szíves beküldésére; midőn egyszersmind reméljük, hogy a naponta fontosabbá váló bel- és külpolitikai kérdések az összes közönségben ébresztési fogják a hírlapok, s köztük a szerény lapunk iránti részvétet is.

Lapunk szellemi ügyeire a napok történelme úgy hisz- szük bőv anyagot fog szolgáltatni, külső kiállítására nézve kiadónk az egész lapra tiszta új s jól olvasható garmond betűket hozatott, melyekkel lapunk jövőre négy hasábos so- rokban lesz nyomtatva, hogy így a díszes alak mellett egy- szersmind az olvasó által kényelmesebben áttekinthető le- gyen.

Közbejuthat országgyűlés esetére, ha a tárgyak igény- nyelni fogják, lapunk másfél iven is fog megjelenni; min- denesetre gondoskodni fogunk, hogy közleményeink kellő időben érkezzenek a t. olvasó közönséghez.

Az előfizetési pénzek kiadó Stein János könyvke- reskedésbe küldendők, s minden félreértés kiküldése vé- ggett a címek teljes beküldése kéri.

Lapunk előfizetési ára:

Egészévre . . . 12 ft.

Félévre . . . 6 „

Évnegyedre . . . 3 „

Kolozsvár, mart. 18. 1862.

DÖZSA DÁNIEL,

a „K. Közlöny” t. és f. szerkesztője.

Kolozsvár, martius 12.

Némely közelebbi hírlapi megjegyzések felett vagy ellenében — melyek social-politikai viszonya- inkra árnyat látszanak vetni — lehetetlen egy kis elmélkedésbe nem bocsátkoznunk.

Ha mindjárt a számvetés magunkkal és mások- kal kissé kényelmetlenít is, meg kell tennünk! Kell, mert különben magunk is elismerni látszatunk oly dolgokat, a mik súlyos vádat foglalnak magukban.

Mi erdélyiek darab idő óta ugyancsak szönye- gen vagyunk, mióta t. i. a gazdasági egyetel küldött- sége Bécsben megfordult, a román értekezlet foly- tatása engedélyeztetett, a provisorius bizottmányok egybehívtak, s az erdélyi országgyűlés közel ki- látásba jött.

Szönyegen vagyunk, s az a szép, hogy mint valami mysticus egyéniség, a kinek jellemében egy rakás ellenmondás látszik rejleni, éppen azáltal vá- lunk naponta „érdekesebb bekké”, hogy tőlünk — azaz Erdélytől — némelyek igen sokat szeretnének várni, de még senki nem tudta, sőt — köztünk maradt szó legyen! — megsugjuk, hogy magunk sem tudjuk határozottan megmondani: mit lehessen tulajdonké- pen biztosan várni.

A Reichsrathban készen vannak számunkra a padok, s vannak, a kik azt mondják, hogy Ausztria nagy államjogi életének kérése, a függőben levő minden kérdések egész complexusa, attól függ: val- jon az erdélyi követek elfoglalják-e ama padokat a Reichsrath közelebbi megnyitakor, mely esetben e testület magát szélesebb Reichsrathnak nyilvánítá?

Harmicznéggy milliónyi lélek sorsára befolyást gyakorló magas állású államférfiak s az egész biro- dalom journalistikájának figyelme ide fordul.

A szászok örömet mennek a Reichsrathba; ez kétségtelen! A románok: talán, de nem bizonyos, mert tulajdonké- pen se Bécsbe, se Pestre nem vonzó- nak nemzeti érdekeik s játszerü felfogásánál fogva. A magyarok eddig a „negatio” terén álltak.

Némely publicisták v. aszályával biztatnak stb. Meg- mások anatomiai tanulmányokat tesznek Erdély ös- zleges népeste, sőt az egyes nemzetségek jelleme felett, s hogy részletekből következtethessenek, a ársadalmi élet, rend, sorozat, arányok, kapcsolatok

és itt-ott anomaliák elemezéseig bocsátkoznak le, s valóban e téren a magyar és a román irányában bonczkésük gyakran a legkiméletlenebb.

Emlékezhettek t. olvasóink, hogy nem rég a „Hermannstädter Ztg.” geschäftsreisender-politikusa nem restellé azzal valódni az erdélyi magyar nemes- séget, hogy tulajdonké- pen a Magyarországi uniohoz inkább azon otromba ábránd miatt ragaszkodnék, mi- szerint így utoljára — még tán a robot is vissza- állítható lenne. Feleltünk valamit a minap erre, s tán maga az író is pirul ma silány vádjáért. Hagyjuk ezt tehát!

De a napokban a bécsi híres „Fremdenblatt” löve egy mérges nyilat felénk, állítván, hogy az er- délyi küldöttség alkalmával az erdélyi magnások a vidéki nemességet elámitották, azt hitetvén el, hogy ő Felsége szándékai a magyar királyság irá- nyában a legengedékenyebbek, csak a ministerek vannak egészen ellenkező véleményben stb. mi által az erdélyi nemességet belevonták egy oly cselek- vénybe, a melyet — mindnyájan ismerünk. Szóval: az erdélyi nemesség az orránál fogva engedi magát hordoztatni.

Meggyőződés szözata vagy ármányos gúny-e ez? semmi közünk hozzá. Elég az, hogy a vád fenhán- gon kimondatott, s nincs semmi alapja, vulgo: ha- zugság! Ezt ki kell mondanunk; jogunk van ahöz és kötelességünk.

Jegyezze meg magának akárki, hogy az erdélyi nemesség szorosan egy és ugyanazon politikai zászló alatt áll magnásainkkal, de legalább is ha- sonló értelmi súly önértetével sorakozik oda, s itt nem lehet szó arról, hogy egyik a másikat „az or- ránál fogva” vezethesse. Jogérzetünk, vágyaink, rem-ényeink, nemzeti érzésünk, véleményeink, érdekeink a multban és a jelenben, valamint érdekeink egyek, s ha a vezéri szerepet néha átengedjük egy- másnak, ez egyetértő tanácskozás eredménye. Csak a ki jogéletünket nem ismeri, vagy mephysto-szere- pet játszik, csak az állíthatja így szembe az er- délyi nemest és magnást. Köztünk nincs s nem volt semmi jogi különbség. Erről plane törvényezikünk van. Társadalmi életünkben fájdalom! vannak még némely válaszfalak, de kizárólag társadalmiak. Szám- ba sem vesszük azokat, mikor arról van szó, ki járulhat jobb tanácsosul a hazai kérdések megoldá- sához. Szeretjük és tiszteljük mi egymást, s együtt megyünk, együtt bűzduunk, együtt áldozunk s ha kell áldozunk fel önmagunkat is, midőn a haza ér- deke szólít és mindnyájan meggyőződésből tesszük, a mit tesszünk. Ez az igazság! Az pedig, hogy egy- mást játszodtatnók, nem egyéb mint — hogy is mond- ják csak! — Tendenz-Lüge!

Csodálkozással olvassuk azonban a „Magyar Sajtó” 60-dik számában a kolozsvári r. levelező so- rait is.

„A viszonyok nálunk olyanok, hogy Erdély magyarságának jövője áll koc- kán. Magnásaink buknak anyagilag, er- kölesileg, s a politikai befolyás terén egymásra — s helyükbe áll a szász, oláh és zsidó!”

Et tu Brute!

Nó lássuk egy kissé ezt a vádat is, mely meg- valloim, nagyon fontos! De, uram, tegyük le előbb azt a sötét szemüveget, s szemlélődjünk hideg vér- rel, hogy az igazat lássuk.

Erdélyben van 52 magnási nemzetség. Ebből fájdalom csakugyan megbukott 5—6 egyén. De eny- nyi is az egész, s mi ismerünk nem egyet, a kinek birtokviszonyai ma szinte jobban vannak rendezve, mint a forradalom előtt, a mi arra mutat, hogy itt- ott kezdenek takarékosan élni és munkához fogni, a mi családok és hazájuk iránti szent kötelesség. Val- jon hiszi-e levelező, hogy ez az 52 nemzetség minden bizonynyal amaz 5—6 szomorú sorsát követendi? S ha igen, a mit bájosan hiszünk, ugyan feljelen- nek e kérdésre:

Feltéve azon lehetetlenséget, hogy magnásaink in corpore anyagilag és erkölcsileg (e kemény szót talán nem kell szigorú értelemben vennünk!)

teljesen és egyszerre megbuknának, egyértelmű lenne- ez Erdély magyarságának bukásával?

Világért sem! Harmincz ezer nemes család él még itt, uram, e bérczek közt; mind magyar, cse- kélyebb terjedelmű, de együttvéve sok birtokkal; nem mind, de nagyobbára a nemzeti műveltség fo- kán, s oly lángoló honszerellemmel és áldozatkész- séggel, hogy lehetetlen, mikép maga levelező ur is ne respectálja ez osztályt, ha valóban ismeri azt.

Hát a honoratiorok, hát a magyar városok pol- gársága mit sem számít? És a föld népe egyálta- lában semmit? És 500,000 székely!!!

Ah, nem lehet ez komoly vélemény, s nem ért- jük miért personificálja levelező ur Erdély magyar- ságát csupán a magnás individualitásában, s hogyan kelhet ki oly keserű aggodalommal és teheti mag- násaink vállára a felelősség oly iszonyu súlyát, csu- pán mert ötön haton anyagilag megbuktak, s mert néhányan közülök tán valóban nem állanak a szel- lemi emelkedettség azon fokán, a melyen őket látni szeretnők!?

Politikai befolyás? Ne beszéljünk erről. Vagy nem tudja-e levelező, hogy hány hét a világ? Mag- násaink elvesztik politikai befolyásukat? Hol? Mi- féle politikai befolyást? Vagy a birtokvesztésben látja ezt? A föld valóban nemcsak pusztá por vagy sár; van annak magas jelentősége; nemzeti vagyon az, a mennyiben politikai jogok gyakorlatának alapja. De hogy állunk ma ezzel a kérdéssel, világos an- nak, a ki nem lakik fűstházban; és végül amaz 5—6 magyar magnás dominiumai valóban szászok, oláhok, zsidók (!) tulajdonává lettek!?

A „Magyar Sajtó” azt ígérte, hogy ama lapok- cistája” fogja kezelni. Talán nem értette ezalatt fen- nebb említett kolozsvári levelezőjét? S ha igen, sugja meg neki, hogy ne sajnálja egy kissé meg- törölni a szemüvegét! Halmágyi Sándor.

Gazdasági egyleti közgyűlés mart. 11-kén.

Titoknokai jelentés.

Tisztelt közgyűlés! Szabályaink értelmében egyestle- tünk a két közgyűlés megtartását határozta el; ezek közül a tavaszinak inkább a pénztári számadások megvizsgálásá- ról tett jelentések megértése s a pénztár állásához mért rend- szabályok és teendők meghatározása feladata. Mind ez azon- ban a rendes jelentéseket s az egyesület működését s hatását illető másnemű indítványok tételét nem zárja ki.

Az igazgató választmány e rövid öt hónapja időszak alatt több érdekes és fontos közgazdasági tárgyak elinté- zésével foglalkozott, melyeknek nagyobb része felől a köz- gyűlés t. tagjai jóllehet a hírlapi tudósításokból értesültek, a főbb mozzanatokat újra elősorolom. Az igazgató választ- mány azon meggyőződésből kiindulva, hogy eljárása az egész gazdasági közönség óhajátával találkozik, felséges fejedelmünk trónja elébe egy küldöttséget menesztett a végett egyszer- sind megbízta, hogy ő Felségének az erdélyi vasút enge- délyezése tárgyában tett legkegyelmesebb ígéretét egyesüle- tünk nevében is megköszönvén, ezen az egész állam, de főképp hazánkra nézve annyi előnyt ígérő vasutvonálnak létrejöttetésére ő Felségét a kamatbiztosítás megadására a magok részéről is alázatosan kérik meg; hogy az urbíri végleges és dézma-kárpótlás kifizetése iránt ő Felségének egy alázatos felterjesztést nyújtson be. Hogy a küldöttség mikép járt el megbízásában, s mily kevésbé kielégítő ered- ményrel, köztudomású dolog lévén, fölemlíteni szükségtelen- nek tartom.

Örömmel említem meg azon szerencsés viszonyt és összeköttetést, melyben az elmúlt fél évben állott egyesületünk a fels. kir. főkormányzósággal. Egy gazdasági egyesületnek anyagi s ide vonatkozó szellemi téren sok rendbeli hivatása van s a körülmények sokfelé ágazó természeténél fogva ki- lönböző természetűek és színezetűek körébe vágó feladatai is. Mertünk fel oly esetek, melyeknek utbaigazítására, nehé- ségek, melyeknek elhárítására elegendő eszközei nincsenek: sok ily esetekben az egyesület mint kérelmes vagy mint közvetítő organum áll a magas kormány s a haza földmívelő osztálya között s e tekintetben a választmány dícsékedhetik azzal, hogy felterjesztéseit a k. főkormányzóság kegyesen s bizalommal fogadni méltóztatott, és ebből kifolyólag némely ügyben a választmány kielégítő választ is nyert. Felterjesz- tést intézett és határozott az igazgató választmány a f. kir. főkormányzósághoz a többek között nehéz viszonyaink miatt szorult helyzetbe jutott s ennek következtében jövő illeté- ketek felárlában eladni kénytelen földbirtokosoknak a végle- ges kárpótlásból adandó előlegezésre nézve, a telekhatárok behozatala tárgyában s a selyemtenyésztés ügyében, leg-

közlebből a hazánkban pusztítóval fenyegető marhavész megállítására szolgáló intézkedések tárgyában.

A telekkönyvek minél előbbi behozatalát illető fölterjesztésben felfeltettük: miszerint mind azon országokban, melyekben a természeti fekvés, nemzet közti viszonyok, vagy a lakosok foglalkozási hajlamánál fogva az ipar és kereskedelem ki nem fejlődhetett, a köz jólétnek, az ország szükségéi fedezésére megkívántató kötelezettségek teljesítésének egyedüli alapja a föld; a földbirtok azonban magára hagyatva még csekély értékű tőke, ha azt a társadalom közhasznára érdekében értékesíteni nem tudjuk. Erdély több okoknál fogva mezei gazdaság folytatására van hivatva, minél fogva feladatunk a földművelés koránt sínes a műveltség azon fokán, a melyen ennek kedvező égalj, a talaj minősége és vele foglalkozók értelmsége és akarata mellett állani kellene. Ennek főoka a szegénység és a földszelvényre szükséges pénz drágasága, pedig tapasztalatból tudjuk, hogy nálunk a földműves beruházásra haszonnal csak olcsó pénzt használhat fel. Ez érezhető bajon egy földhitelbank segítene, de elismerjük, hogy ennek felállítását utjában gátló akadályok állanak, s a főakadály a telekkönyvek hiánya; ennél fogva a f. k. főkörmányszéket a telekkönyvek behozatala kieszközölésére kértük meg. A kir. főkörmányszék, mint a melynek a közzé előmozdítása nem csak hivatása, de hő óhajta is, a telekkönyvek behozatala iránti terv elkészítését vegyes bizottságra bízta.

A selyemtermelésre nézve, tudva azt, hogy ezen gazdasági mellék iparüzlet különösen a szegényebb néposztályra nézve mily jótékony kisegítő keresetmód, s hogy hazánk égalja a selyemtermelésre alkalmas, már az elmúlt század vége óta kormány és a nép java előmozdításán buzgalommal törekvő több hazafi igyekezett ezen iparág megonosításán; azonban több okok és közbejött balesemény a már szép haladásnak indult tüzletet folyamában megakaszták. Közlebből a selyemtermelés nagyban üző országokban pusztító hernyóbetegség és ennek következtében beállott keresettség a gubókna és a selyem hernyó tojás magas ára újra felkeltették azon iparág iránti bizodalmat és szeretetet. E váratlan változások azon reményre jogosítottak, hogy az alkalmat felhasználva az ügy felkarolása most nagyobb sikert fog eredményezni, s hogy e körülmény befolyhat arra, hogy a selyemtermelés ügye nagyobb terjedelemben erőteljesebb életre kap. — A selyemtermelés ügyét tüzetesen és szakavatott ismerettel Thierry Vilmos hazánkfi karolta fel leginkább. A helybeli ipar és kereskedelmi kamara, valamint a gazdasági egyesület fölterjesztésére a k. főkörmányszék, nehogy a különböző helyekről behozott hernyótojás által a hernyóbetegséget hazánkba is behozzák, minden hatóságnak megrendelte, miszerint a selyemtermelés foglalkozókat értesítsék a felől, hogy egészséges és jó tulajdonságu magot kaphatnak Thierry Vilmos és Riedler Máriától; egyuttal Thierry Vilmos számára jó tulajdonu mag kiosztására, határozatára s a népnek a selyemtermelés iránti buzditására 800 forint utalványozott a fegyverengedélyekből begyűlt pénzalapból.

Felső-Fehérmegye, mart. 14. 1863.

Szinte elfelejtém önt értesíteni arról, miszerint az ideiglenes megyei bizottmány megtartását folyó hó 23-ára hirdették ki s ennél fogva, mint a „Kolozsvári Közlöny“ 31-ik számából észrevehem, a Királyhágon inueni megyékben ugyan egy napot tüztek ki; de furesa az, miszerint még mai nap, bárba a bizottmányi gyűlés a szolgabírók által hivatalosan köröztetett is, a bizottmányi tagok nevei a megye előtt még nem tudnak — s nem is gyaníthatni kik legyenek.

E hó 9-én egy nagy tisztégi értekezlet tartatott Ebesfalván, melyben a magyar ajku hivatalnokokat sem vézte

ki, mindnyájan oda nyilatkoztak, hogy hűséggel teljesítendik és pártolják a kormány minden rendelvényeit és elveit. Azt beszélék, hogy a bizottmány restaurálni fogja a hivatalokat. A bizottmányi folyamáról is hiv tudósítást küldendek a szerkesztő urnak annak idejében. *)

Udvarhelyszék, mart. 10.

Sz. Udvarhelyen a bűjtököpi vásár éppen most foly, de az eladó székelgy gazdákra nézve nem igen örvendetes eredménynyel, annyira pedig, hogy az ember szomorúan kénytelen gondolni azon drága köstra, melyet marháival ingyen emésztett fel akkor, midőn az ősi vásáron azokat szinte magasabb árron adhatta volna el.

S így van ez a gabonanemeknél is, és aztán legyen kedve a falusi gazdának gazdasága folytatására! Nálunk a gabona árra napról napra száll, s mindemellett nagyobb mennyiségben a gazda még sem képes gabonát eladni... az első katonai évnegyedre eső hátrálék addórt még február hó közepe előtt kiszállott a falvakra a katonai executio; már pedig nálunk, midőn marháiból sem képes a gazda pénzt szerezni, kénytelen gabonáját a jeleni potom árron is elvessztegetni, ugyan is piacainkon a tisztabuzának erdélyi kis vékáját meglehet venni 1 frt 33 kr, a rozsnak 70—80 kr, a törökbuának 54—60 kr, az árpának 50—60 kr, a zabnak 40 kr, a paszuly 60—70 kr, a borsó 70—80 kr a kendermag 80—90 kr osztr. értékben; a marhahusnak árra pedig 12 kr akkor, midőn a marhának az árra ugy szólna a legelősebb fokón áll, s még így is gondostkodnak mészárosaink, hogy a kövérség miatt, meglehet éppen egészen rendelleny- vagy tekintetből, a fogyasztók nehogy va lamiképpen a különböző is igen gyenge lábón álló korbáz falainak alkalmatlan vendégei legyenek...

Nem lesz érdektelen talán ha ide jegyezzem, hogy anyavárosunkban is a mult farsangon az ev. reform. leánynevelde, a kaszinó és ev. reform. főiskolabeli ifjuság zenészetit iskolája javára három nyilvános táncestélyt rendeztetett, s hogy mindnyájan a közönség nagyságához képest szép bevételnek örvendettek. Jótékony célokra egy „működő társaság“ is van alakulóban a vidék és város értelmesheji közül, kiknek szándékuk időszakonként hely és időszert szindarabokat előadni, s hiszem, hogy ezen szándék nem fog csak a „jámbor óhajások“ sorában maradni, annyival inkább nem pedig, mivel annak élén minden tekintetben oly férfiak állanak, kiknek csak neveik is kezeskednek arról, hogy az több szükségben singyldő intézeteink felsegíthetése végett mielőbb tettekben fogja akarátának, szándékának komolyságát tanusítani.

Hogy a legelső előadás éppen a közszeretethen élt, és mindnyájkunk mély fájdalomra elhunyt hazánk derek volt költője Lisznyai Kálmán szükségben élő családja felsegítésére rendeztessék, ezt mi is igen pártoljuk; csak a „Korunk“ tisztelt udvarhelyi rendes levelezője által használt „baráti“ kitételezre vagyunk bátrak megjegyezni, hogy Lisznyai mindenekelőtt „magyar“ volt, és mint magyar „következetes!“ köthetett...

Végül, mi szintén a legfontosabb, azt vagyok bátor ide jegyezni, ha tudnillik ezt a nyilvánosság elé lehet hozni, hogy nemes Udvarhelyszéken is, mint biztos kuforrásból értesültem, az ideiglenes utasítás értelmében ideiglenes képviselő bizottmány e hó 23-ra össze fogy hivadni!... Ha ezen biztos forrásból merített hírem igaz leend, annak idejében erről is rövid tudósítástam meg fogom tenni.

1848, vagy 1847?

KÜLÖNFÉLÉK.

— A következő gyászjelentés küldetett be hozzánk: Csebfalvi Csebfalvi Alajosné, született Zudor Zsuzsanna.

*) Köszönjük a szives ígértet.

Szerk.

zsánna élete 43-dik, házassági szövetsége 22-dik évében folyó év február 28-án sorvasztó láz következtében meghalt Rétken, Pozsonymegyében; melyen fájáljak az elhunytat mind azok, kik az ügyvezetésben egy hivatalának élő, s azt lelkesen betöltő jó nőt és gondos édes anyát, egy apatisztelő leányt és szerető testvérét, egy hű rokont, és igaz barátát veszítették és könnyeznek. Egyen esendes nyugalma földi rövid élete után a nyugalom örök hazájában! Béke poraira!

— Az erdélyi vaspálya kérdésének történelméhez a „Kronst. Ztg.“ némely adatokat szolgáltat. A brassói keresk. és iparkamra — ugymond — a maga idejében felfogta, mily nagy életkérdés Erdélyre nézve a vaspálya. Erdély-déleleti részét levén hivatva képviselni, csak oly vonal mellett nyilatkozhatott, a mely e területen vonul át, tehát Temesvárról vagy Aradról Fejérváron át Szeben és Brassónak vitetnék. A kamarával egyetértőleg működött Szebenben egy comité, a melynek célja ugyanaz vala. A kamara 1856-ban már a célhoz közel hitte magát, midőn a nagy-várad-kolozsvári és innen tovább vezetendő vonal mellett épp oly tevékeny buzgalom fejlődött ki, s a kolozsvári keresk. és iparkamra valamint a magyar nemesség ezen vonal engedélyezését sürgette. Valamennyi koronaország számára egy rakás vaspályapénzt engedélyt adott akkor, csak Erdély maradt vaspálya nélkül az elágazó törekvések miatt. De a brassói keresk. és iparkamra, s különösen elnök Maager Károly ur nem csüggedett, s 1859-ben már készen voltak a tökélt, midőn Bruck pénzügyminister halála közbejött. Maager ur ekkor se csüggedett; befolyásos állásánál fogva, mint a megszaporított birodalmi tanács tagja, új összeköttetéseket szerzett s előmozdította az ügyet. Azonban némely szebeniek e közben azon kezdtek fáradozni, hogy pénzt szerezzenek egy Aradról Szebenben át Verestorononon kivezetendő vaspálya építéséhez. A verestoronnyi vonal képviselőit nem lehetett lebeszélai. A brassói keresk. és iparkamra sokkal habozott azon reményben, hogy Szebeennel még egyetérthet; végre nem volt mit tennie, fusiót csinált a kolozsvári vonal képviselőivel, a kik a kimeneteli pontot különben is már eddig is Brassónál keresték, s így természetes szövetségesek valának, de a kik egyszersmind azt kívánták, hogy Brassó nyitlan szövetségessé egy oly pálya ügyében, mely Váradtól az ország egész középvonalán lenne viendő, s minden ott élő nemzetiségeket kielégíteni alkalmas. Brassó városa és vidéke nyitlan csatlakoztak most a kolozsvári vonalhoz, ez érdekében felbatalmazták Maager urat s kieszközölték, hogy a székek és vidékekből is felbatalmazványokat kapjon egy oly pálya érdekében, mely az ország közepét és egész keleti részét érinti. Maager ur érdemei ez eszmé valóstítása körül kitérőnek. A pénz meg van, a befejező technikai munkálatok folynak, hogy azok alapján az alapító mennyisége meghatározassék s a ministeriumokkal a végleges egyezkedés megtéttessék. Még egy kísérlet tétetett, hogy az arad-szebeni vonal képviselőivel egységessé létesüljön. Remélni lehet tán, hogy ez sikerüljön fog. A czikk így végződik: „Vajha megszűnnének már a gyanúsítgatások és haragok (Hatosorion), melyek fájdalom meg mind tartanak. Mérges nyilak, mint az, hogy Brassó végre is vaspálya nélkül hagyatik, hogy a kolozsvári vonal képviselői a pályát csak Kolozsvárig vezetnék vagy éppen a verestoronnyi vonalhoz csatlakoznának, visszapatannak a magyar jelleméről s a lövődőzöre vágnak vissza; csak arra mutatnak, hogy az illetők e jellemet nem ismerik, s egy példabeszédre emlékeztetnek, a melyet kétségessé kedviert nem említtünk.“

— Erdélyi országgyűlés és ismét csak ez most a legérdekesebb tárgya, a melylyel most a lajtantuli lapok foglalkoznak. Hogy lesz, mikor lesz, hol lesz, jó lesz-e vagy rossz lesz? Forgatják s vitatják innen is tul is. A „Botschafter“ czikkét mult számunkban közöltük. A „Prager Ztg.“ (hivatalos lap) bécsi levelezője írja, hogy a Reichsrath és az erdélyi országgyűlésnek összehívása bécsi körökben szoros kapcsolatban álló kérdésnek tekintetik folytonosan, s habár semmi határozat a kormány részéről még

TÁRCZA.

AZ

ÚSZAKI FÉNY.

(Folytatás.)

— És szegény Ozdy! — Ő is megérdemelt volna egy hű szívet! — szolt részvéttel Eliz.

— Őt ámitásokkal áltatják minden bizonyal. Ezer férfit sodortak már szomorú csalódásba a közbenjárók. Bizonyal hiszem, hogy Sofietől sokkal több szerelmi nyilatkozatot nyert Izidora nevében, mint ettől, ki egyedül tudhatja mit érez! De így megy a világ és látszik az ily párok arczaíró, hogy eszközölt boldogságot mily izetlen. A nevelőnőtől ugy hallottam, hogy gróf Hallayné szándéka szerint a fiatal párnak most jegyet kell váltaniok. Izidora arczaíró azt olvasom, hogy ő el döntő lépést halasztani óhajta s Ozdy arczaíró szintén nem látszik ellentmondás. Elvárják végre is mindketten, hogy egy kissé érjék szerelmük a falusi nap szabadabb melegén. Még minden másképp fordulhat. Izidora engem a régi szeretettel fogadott, és Elizt oly forrón üdvözölte. Valamit kezdett meg, neked akart bizonyal izenni Gáborom, de nagynéje félbeszakította; megrohanván szekeremet, hogy külön ne szólhasunk. Oh mint gyümöltötte össze köntösöm uszályát a finnyás nő, ki,

ha a nyitott kocsiából viklere gallérja a sárgóra ér, leszallítja a bakkjáról inasát, restelvén saját kezeivel elvonni azt. Nő de hagyjuk az uristen tetszése szerint működni. Azon perczen egy fuvarosszekér döcögött be az udvarra. Zováthné postakocsiára érkezett a városból, hozva ki holmi vásárlott dolgokat és a kiigazitásra beküldött uti büröndöt, és hozván ezeken kívül „Pillanecot“, Gábornak gyöngyág lövöldöző egykori apródját.

— Hol jársz te Pillanec! — szolt Gábor — kinézve az érkezőkre.

— Esztendőtől fogva nem láttam az urfit — szolt Tóbiás — s lám mégis gunynevemen szolt!

Igaz, hisz te most szijgyártó uraság lettél, de ugyan az istenért mit keressz Zováthfalván.

— Megszöktem majsztromtól, s jöttem az urfíhoz. Nem teremtett engem az uristen hámváni és nyeregkapát szegezni rézfűt szegekkel, urak közt van az én illő helyem — szolt Tóbiás.

— Ebből soha sem lesz szalonna jól látom — szolt Gábor.

— Lelkem fájt azért a mangaletért, a melynek durranása elől ugy elfutnak a szalonkák és nyulak. Fogadjon vissza az urfi. Nem bánom most, ha egy héten egyszer pillangó szárnyakat is kell ebédelnem!

— De komolyan szólna Tóbiás! ngyan miért hagyatd el mesteredet!

— Valami roszban török fejűket. Ha gyan tudjesedik, hamarabb segitem őt kegyelmét eljuttatni az akasztófához, mint a czéh-mesterséghez.

— Ugy veszem észre, hogy nagy sze-

repre törekszel jó Tóbiásom. De ugyan miért lettél oly ingerült mesteredre? — szolt Gábor.

— Tudom én a mit tudok, de nem mondhatom el itt a világ hallottára. Beviszem ezt a büröndöt az urfi szobájába. Arról fog folyni a beszéd és azt hiszem, nem fogok oly ostobaságokat beszélni, a melyeneket az urfi rólam feltenni szokott.

Ezzel Tóbiás fölvette a büröndöt, bevitte Gábor szobájába, hol csak hamar Gábor is megjelent.

— Nő s Pillanec! mi közlendőd van velem?

— Ne mondjon az urfi Pillanecnak, mert mindjárt elfojt a méreg s nem tudok beszélni.

— Nőhát csak rajta Tóbiás gazda! Megkiméllek, hogy kihallgathassam világhírű bölcsességedet.

— Mindjárt más hangon fog az urfi velem beszélni — szolt Tóbiás — megfogván magyar nadrága szíját s belerávnán egy kissé magát, hogy egyenesebben állhasson és aztán így folytató: Tudja az urfi, hogy szállásunk a malomhoz közel esik és a poczegerek azon szomszédos lakokat nem kevésbé háborítják. Hol élhet jobban egy poczegér mint éppen egy szijgyártó műhelyben, a hol annyi bürhulladék található? Mi legényekül a műhelyben hálunk, s a télen át gyakran éjfélig viaskodunk a poczegerekkel. Majsztromné asszony az utezafelőli szobában hált a porontyokkal, majsztram pedig az udvar felőli szobában, mely az istállóra néz és külön bejárál van ellátva. En nem tülhetvén a poczegerek zaklatását, mi helyt a hó elment és a nap melege egy kissé

érezhető lett, kimentem hálai a pajta hájára. Itt meg azután éjfél tájatt a hideg háborgatott. Es így szokásom ellen igen mélyen nem aludtam. Egykor kapunyikorgást hallok és figyelek, egy kicsid fekete embert láttam leskelődő léptekkel majsztrom háza felé sietni. Arra a jó öreg mangaletára gondolék, szentül híven, hogy ez valami tolvaj. A hold szépen sütött s megismertem, hogy nem tolvaj biz az, hanem egy kis zsidó, ki arról nevezetes, hogy szemöldöke vége tájatt a vakholomoknál fölfelé koncsorodik és igen neveltséges kifejezést kölcsönöz képének. Különbön diszes hosszú fekete ruhában jár és orra olyan állásu, mint a veresé. Mind ezen tulajdonságait én a holdas éjszakán ki nem vehettem volna ugyan, de még egyszer láttam őt régebben majsztromnál megjelenni s vele titkon értekezni. Azt mondák akkor, pesti zsidó ő, ki már sok embert lefözögetett a gróf Hallay Beneci urfi váltóitól. Akkor néztem meg ez ember furesa szemöldökét s verese orrát, s nincs kétségem, hogy ő volt az éji vendég.

Gábor figyelmes kezdte lenni Tóbiás elbeszélésére, mihelyt gróf Hallay neve merült fel, kiről jól tudta, miképp a párbaj által nemhogy kibékült volna vele, de még sokkalta dühösebb ellensége lett; szégyenelven, hogy ő, ki oly jeles bajvivó híreben áll, egy falusi gavallér által vällba lövetett.

— Mondjad csak tovább Tóbiás, még ekkorig többet tudok a poczegerekről, mint a dolgról.

(Folytatjuk.)

POLITIKAI HIRK.

ANGOLORSZÁG. London, mart. 12. A „G. C.”-nek írják, hogy londoni politikai körökben feszült figyelemmel várják Oroszország választását Russel lordnak a lengyel ügyben és h. 2-ról küldött jegyzékére. Más tudósítások szerint azonban a válasz már megérkezett s tartalma ugyanaz volna, a mi a párisi kabinethez intézett jegyzéké.

A „London Rewiew” azt a megjegyződést tolmácsolja, hogy Napoleon császár előbb több zászlóval fogja titáni Lengyelország ügyét s vele együtt Anglia és Ausztria is fegyvert fognak Oroszország ellen a lengyelekért.

A „Morning Post” szerint Anglia megtagadta a Franciaországgal együttes jegyzék küldéséhez járulását az oroszporosz egyezmény tárgyában, nehogy az ügyet elmeresítse. Barátságos jegyzékeket azonban mind Berlinbe, mind Pétervárra küldött; Poroszországnak a be nem avatkozást, Oroszországnak pedig mérsékeltségét s a szerződés teljesítését javasolva.

FRANCIAORSZÁG. Páris, mart. 14. A senatusban Larabit felolvasta a lengyelügyben benyújtott kérvényekről szóló jelentést, a melynek zárszavai így hangzanak: A dolgok ilyen állásában, tekintve a folyamatban levő tárgyalásokat, a bizottság, a nyert közlemények által felvilágosítva s meggyőződve, hogy a kormány megtette és megteendő Lengyelország érdekében a mi igazságos, lehető és célravezető, azon véleményben van, hogy az ügynek a ministeriumhoz utalása nem lenne igazolható s indítványozza, hogy a gyűlés bizza a dolgot a császár bölcsességére s ténjén át a napi rendre. A vita megkezdése keddre volt határozva. Billant ministertől e tárgyra vonatkozólag nagy jelentőségű beszédet vártak.

Az „Opinion nationale” egy cikkben emlékezteti Franciaországot azon szolgálatokra, a melyeket érte Lengyelország tett s cikkét így végzi: „Franciaország megfizetendőt tartoztat.”

OLASZORSZÁG. Turin, mart. 14. A Siellában történt utóbbi eseményekben részes s élethosszig tartó kényszerített munkára ítél katonák büntetését husz évi száműzésre változtatták.

Palermóban egy mazziniféle autonómia tőrekvő összeesküvés felfedezése következtében számos elfogatás történt. Az elfogottak közt vannak Giardinelli herceg, Bentivenga ezredes s az „Unita politica” és „Aspromonte” című lapok igazgatói. A törvényszék megindította a büntető eljárást ellenük.

A hírlapok közlik a belügyminister feleletét a baloldali képviselők indítványára, a rablócsapatok elnyomása végett alakítandó szabad csapatok iránt. A kormány elhatározta, hogy e célra a mozgó nemzetőrséget s a hadserget használja; s megtagadja a felbatalmazást szabadcsapatok alakítására, mivel egyedül magának kívánja tartani a kezdeményezést és rendelkezést a polgárok felfegyverzése tárgyában.

Rómából folyó hírek érkezik, a melyek szerint Antonelli bíbornok nem sokáig maradna állomásán. Visszalépése esetében helyét Di Pietro bíbornok foglalná el, a ki Franciaország irányában nem oly zárkózott, mint Antonelli, s ennél fogva kinvezetése alkalmasint találkoznék Franciaország jóváhagyásával.

A turini lengyel meetingen 4000 ember volt jelen. A legnagyobb hatást K... a francia beszéde tette.

Nápolyból írják, hogy a lengyel telkels egyezszo visszaadta az olaszoknak teljes önhízmát. A lengyelek javára rendezett meetingeket mindenfelé tartják, s különösen Ricciardi képviselő az, a ki egész Olaszországban szerte utazik, hogy a mozgalmat minél elterjedtebb tegye. Palermóban közelebb a Szent-Domokos templomban általa rendezett meetingen 10,000-nél több ember volt jelen.

A „Vaterland” olaszországi levelezője ismét olyanféle dolgokat ír, hogy az olaszok fenhangon beszélnek Ausztria elleni háborúra való készülődésről, egy hatalmas hajóhad alakításáról. stb. Avval hizelegnek magunknak titokban, hogy Olaszország egykor az 640,000 katonájával fegyveres közbenjáró, ha nem bíró gyanút fog feléltetni, a nagy hatalmak közti legelső szakadás alkalmával. Ezek, írja a levelező, beteg agyvelő álmai; de az ily örlött eszmék örlött hitekre vezethetnek, s eszevesztett ötletektől sehol sem lehet inkább félni, mint itt, a hol a nép józan értelmű ugyan, de egyszersmind rendkívül közönyös minden iránt, a mi kézzelfoghatólag nem érinti anyagi érdekeit.

Garibaldi legalább tollával folytonos tevékenységet fejt ki a lengyelek érdekében. Wysocki tábornoknak azt írta, hogy Olaszország kötelességének ismeri segítségére menni a lengyeleknek. „Meg fogjuk tenni, ugymond, a mi erőnktől kitelik, hogy e kötelességünknek megfelelőjünk.” A genai lengyel bizottságot arra szorgolja, hogy a felkelés támogatására gyűjtött pénzeket tegyék mielőbb folyókká.

OROSZ- ÉS LENGYELORSZÁG. A „Schles. Ztg.” írja mart. 13-án: Tegnap déli órák hiányzik minden városi útmozgás. Hitelt érdemlő közlések szerint a felkelők Sosnowicentől több vasúti hidat felégették, hogy a csapatszállítását akadályozzák. A felkelők Drombowát megsejlesztve tartják, a hol Langiewitz alkalmasint azért foglalt hadállást, hogy a kedvező fekvésű helyen csatát vívjon.

Krakóból mart. 11-ről kelt levél szerint Langiewitz az utóbbi napokban 2500 darab igen jó belgagyártmányú vadász-lőfegyvert kapott volna, a melyek Poroszországon keresztül érkeztek Orosz-Lengyelországba.

A bécsi „Presse”-nek írják, hogy Langiewitz táborában ott van Benskowski porosz képviselő is, mint tábornokai főnök. Benskowski porosz túztiszt volt, a magyar háborúban részt vett mint százados, és katonai capacitásnak tartják.

Langiewitznek Sosnowka főhadiszállásán mart. 12-ről kelt kibocsátványa a ujonalkított polgári kormány viszonyait szabályozza. A kormány négy tagból fog állni, a kik egyszersmind a had-, pénz-, bel- és külügyek osztályfőnökei lesznek. Ez a kormány további rendelkezésig titokban marad. A dictatorknak a polgári nemzeti kormányhoz intézendő rendeletei a dictator tábornok-titkárai valamelyike által ellenjegyezve kell, hogy legyenek. Az idegen hatalmakhoz küldendő képviselőket a dictator a külügyek főnökeinek javaslatára fogja kinevezni.

felszólítást hozott; a mint értesülünk, diszesen lesz kiállítva. Pesten fogják kinyomni külböni műintézetekben készült rajzokkal ellátva. Birtartalmak kérdésén kívül annyival inkább érdekes lesz, mert a szerkesztő grófnak széles ismeretsegei folytán sikerült már is a legjelesebb bel- és külföldi szakértőket kizárólag megszerezni, melyek legelőbb ezen „Vadász Album”-ban látnak világot.

— A „Presse” szemlét tart az állapotok fölött, s a többi között így elmélkedik: „Általános hír szerint, májusban a Reichsrath ismét összejöved. A szűkebb lesz ez vagy a teljes? Hogy teljes lehessen, szükség, hogy Erdélyt is meghívják; a többi formaliter mindegy; választ-e Erdély követeket vagy nem? mert ha minden Kronland meg volt hiva, a megjelentek határozhatnák. Erdélyre nézve halljuk, hogy két évi halogatás után, valahára csakugyan komolyan országgyűlés tartásához látnak. Magyarország illetőleg szintén erősítik, hogy az államministerium nagyon sürgeti az udvari kancelláriát, a magyar országgyűlés végett, sőt hogy a főhatóság már valamire nézve terminus praecusit is kapott volna. Mindez igen szép; de hogy vagyunk Horvátországgal? Olvassuk, hogy a zágábi megyei törvényszék megkezdetté: nem lenne-e kívánatos, ha a Reichsrath által megszavazott némely törvények (személyes szabadság, házijog levél-titok stb.) Horvátországban is kibírdetnének? A törvényszék azt válaszolta, hogy minden ocsordyálás mellőzendő, s e helyett a horvát országgyűlést kell összehívni. Ezen megjegyzések után a „Presse” visszaemlékszik ama régi szép időkre, a midőn Horvátország az államegység elvének zászlóját oly magasan hordta. A midőn a zágábi gyűlés következőket határozott: A „háromege királyság” aláveti magát a központi kormánynak a külügyekben; a pénz-, had- és kereskedelmi ügyekben. A királyság saját tartományi gyűléssel bír: azonban képviselői által részt vesz az ausztriai közös „Reichstag”-ban.

— Mint a N. Nachr.” írja: márczius 10-én egy távstúrgöny küldött Kolozsvárra, mely szerint az elhunyt Kozma Dénes helyett gróf Nemes János nevezett ki az erdélyi kormányzék alelnökévé. A többi jelöltek voltak báró Apor Károly, az erdélyi kir. tábla elnöke, s báró (Petrichewich) Horváth Albert. Az előbbi (Apor) valószínűleg azért nem nevezett ki kormányzék alelnökévé, mivel jelen állásában nélkülözhetlennek tartják. Az utóbbi napokban a marosvásárhelyi kir. táblánál megüritült helyek betöltése fűtött is tanakodtak az erdélyi kancelláriában.

— A „P. N.” értesülése szerint János Endre, a pesti kereskedelmi kamara elnöke, megrendezett folytan 10,000 palack kitűző villányi és ménesi bort küld Japánba; e küldemény mellé ugyan egy szekrényt csatol, mely szintén ily borokkal telt üvegekkel rakott, és Japánból ismét vissza fog szállítani, aztán felbonthatni, hadd bizonyodjék be, miszerint a magyar bor az egyenlítő tűzét, négyszer átvitett rajta is kiállja. A „Hortobágy” is közli egy amerikai levelet, melynek bizonyossága szerint az érmelléki bor legkezebb romlás vagy változás nélkül járja meg Amerikát.

Nemzeti színház. Martius 11-én, népelőadásul: „A háromszéki leányok.” Eredeti népszimű 3 szakaszban énekel, Jókai Mór hason című beszéle után irta Szilágyi Jenő, zenéjét Ellenbogen Adolf. Előnk előadás, különösen Boérné, Szőlősi P. s Rajz titntették ki magokat.

Martius 12-én, Rajz János jutalmára: „Egyikünk itt marad”, legújabb eredeti vígjáték 1 felvonásban. Irta Réthy Lajos. Ezt megelőzte: „Tiltott portékák” vigj. 2 felv. Irta Kotzebue, ford. Komlósy. Talán ez utóbb említett, a szemérem korlátain túleső s minden nemes czél- s irány nélküli darab bősztató hatása okozhatta azt, hogy az „Egyikünk itt marad” című vígjáték, Réthy Lajos első ilyenműt irodalmi kísérlete, mely a jelen idő gyengeségei közül a száj-hősködést s párbajra-hívást igyekszik nevelésszerű tenni, nem találkozott a közönség oly figyelmével, minővel kedvezőbb körülmények között találkozhatott volna. Hisz ha egyéb érdeme nem volna is e darabnak, a bizonyos határozott irányt s célt, mely körül mint főtengely körül csoportosodik, forog, bonyolódik s gördül le a gyors eszelekvényláncolat, senki e darabot el nem vitathatja! Aztán Piramidi (Rajz) alakja is, a Comicum fő hőse a nevelésszerűség kétségeltelen elemeivel bír. A megszeppenésében magát mélyen lealázó, meghunyászkodó lény, mily bátor, bősies alakot vált midőn értesül esik, hogy baragosa „Béri Károly” (Komáromi) nemcsak nem olyan birhedett bajvivó, mint a milyennek festették előtte, de egyáltalában vívni sem tud: s egészen ő áll akkor a kert felől s mindenekképp rá akar ellenfelére ijesztetni; midőn pedig ez nem ijedvén meg utóbb csakugyan tette, párviadalra kerül a sor, megint mily poltroannak tűnik fel, ki midőn elibe szabadon feltételez őrmester s állni kész, csak hogy megmenekülhessen a neki szegzett pisztolyok elől, végre a mint a kijelölt büntetési helyen, egy fatörzsön ülve találják barátai mint altatja őket, hogy neki bizonyos „légy-ott”-ja van ott. Az igaz, hogy az előadás is rendkívül bádgyadt volt, s csak Rajz jeles játékának közönsébe, hogy e jó vázlatú darab egészen el nem ejtett. Rajz és a szerző a játék végén kihívtattak, de az utóbbi nem volt jelen. A sok jó estét szerzett s a burleszk-comicumban kivált jeles tehetséggel bíró jutalmazott első kiléptekor éljenekkel s koszorúkkal fogadtattott, bár nagyobb közönséghez is lehetett volna szerencséje.

Martius 13-án: „Richelieu bíbornok”, legújabb történeti színjáték 5 felv. Irta Bulwer K. L. angolból ford. Tóth József. Jeles szimű, jó előadás, különösen Gyulai titntette ki magát jeles játékával Richelieu bíbornok s hatalmas minister szerepében.

Martius 14-én, Dalmoki Béni jutalmára: „Béla futása”. Első magyar dalmű 3 felv. Irta Kócsy János, zenéjét Ruzsicska. A közönség e legelső magyar operát a kegyelet azon érzésével fogadta, melylyel egy jóvaló nemzet ősbagyományai iránt viseltetni szokott. A jutalmazott koszorúkkal s emlékekkel tiszteltetett meg.

Martius 15-én: „Preciosa, a szép cigányleány”, melodráma 4 felv. zenével, énekek és tánczozal, Wolf után irta Komlósy Ferenc. Jó előadás, szép közönség.

véglegesen nem állapított meg, de bizonyos, hogy komolyan gondolkoztak már arról, vajlon nem volna e taradósabb a Reichsrath újabb üléseinek megnyitását észre balasztani, hogy az erdélyi országgyűlés nyerjen időt megfelelni azon várakozásnak, a melyért tulajdonképp összehívatik t. i. határozni a felett, hogy az ősi alkotmány helyett Erdélyre nézve elfogadják az ő Felsége legmagasb kegyelméből adott birodalmi alkotmányt, mely esetben a Reichsrath nem lenne kénytelen újól csak szűkebb körű minőségben szerepelni. Külföldi lapok is hozták ez elmélkedést. De a „Botschafter” és a „Freundenblatt” f. hó 8-diki számaikban jelentik, hogy ezen elnapolási szándék iránti hírek alaptalanok, s a Reichsrath májusban minden esetre összejött.

— Szombaton, f. hó 21-én az országos színház javára „Hik Rákóczy Ferenc fogsága” című közkedvességű dráma fog előadást, melyben a már is általános tetszést nyert Nagy Luiza k. a. mint vendég, Amália szerepében lép fel, s az őt illető vendégjátéki díjt a nevezett szent célra kívánja fordíttatni.

— Az erdélyi országgyűlés kérdésével összefüggésben áll a „Kronst. Ztg.” következő közleménye is: „Eppen most értesültünk, hogy az erdélyi román congressus csak april hóban fog összejönni; figyelemreméltó körülmény, mintán tudva van, hogy a román congressus mintegy román elő-országgyűlés kellene, hogy legyen, a melytől az erdélyi országgyűlésre vonatkozólag a románokra kedvező befolyást várnak. A congressus késő összejövése tehát az erdélyi országgyűlést is késleltetni fogja, s ennek valószínűsége e szerint nem áll oly közel, mint általában hiszik.”

— Egy igen egyszerű megjegyzésünk ellenében, a „Concordia” című román lap igen érzékeny és igen hosszadalmas polemikus cikkben felel; a jövő számban tán vége lesz, s a „bűnös” lapunk azon dolgozótársra, a ki ama megjegyzést tette, felelni fog; könnyen felelhet, mert igaz van.

— A „P. Lloyd” a kolozsvár-bodjai vaspályát illetőleg közlést hoz azon tárgyalásokról, miket B. Hirsch Bécsben léte alatt gr. Wickenburg kereskedelmi ministerrel folytatott. E közlés így szól: Ezek csupán előterjesztések valának, melyeknél a minister un kiemelt annak szükségét, hogy mindenképp a szükséges részlettervek terjesztendők elő s az eszközök előszervezése biztosított gyanánt kimutatandó; egyszersmind kinyilatkoztatja, hogy a kormány csupán a bir. tanács beleegyezésével határozhatná el magát a kamatbiztosítás megadására. Hirsch un igen határozottan jelenté ki szándékát a nagyváradi kolozsvári vaspályát fölépíteni; kiemelt, hogy itt Bécsben több oldalról tettek ugyan neki ellenvetést ezen vonal ellen; de azok őt e vonal iránti szándékában nem bírák megintatni. Az arad-szebeni pályát illetőleg pedig határozottan oda nyilatkozott, hogy e vonal ügyét is kezébe akarja venni. A Bischoffsheim s Hirsch ház ezen képviselőjének fellépése kitünteté annak realis célzait, s döntő körökben jó benyomást tett. Egyelőre most 16 mérnök dolgozik e vonal kijelölésén s ezen legnagyobb buzgalommal folytatott munkák bevégezése után kezdődnek majd a tulajdonképp tárgyalások, melyekben a vállalat kivitelére nézve az egész sulypont fektüdni fog.”

— Szász-Régen e hó 10-kén ünnepelte királyivárossá emeltetését. Már előre az ünnepélyre meghívások küldettek szét a helyettes szász grófhoz, az egyetemhez, a kir. táblához, a szomszéd helységek nemességéhez, az evangélikus papsághoz, a tordamegyei, m. vásárhelyi, beszteterei, tordai tisztségekhez, a szomszéd községek papjaihoz s előjáróikhoz stb. Mart. 9-dike déltáját a polgármester vezetésével nagy küldöttség ment a helyettes gróf elfogadására, szállásánál más küldöttség üdvözölé; déltán mindinkább népesedtek fel az utcák. Mart. 10-diken harangszó s zene üdvözölé a kelő napsugárt, mire roppant népség tölti el az utcákat. A főpiacon nagy tömeg vett körül két hordó bort, egy rakás zsemlet s hat mázsa húst, mely egy bizottság által a szegények közt kiosztattott. A csendőrök s fiúcsok kettős zsoldot kaptak. Már délelőtt a cézók zászlókkal helyet foglaltak az utcán a díszmenet céljára. A tanácsbáz előtt volt a zenekar felállítva, a piac különféle ajku népekkel volt eltelve a környékbeli, míg a lelkesesség, tisztség, hivatalnokok, a városok küldöttei stb. a tanács teremben foglaltak helyet, melynek balonján libegett a város zászlója. 10 óra körül ment a küldöttség a szász grófhoz, s azt musikaszo s ágyudurrogás közt a gyűlésbe kísérté, melyben Tordamegye 1861-diki főispánya báró Kemény György és alispánja Viski Ferencz résztvettek. A főispán helyettes tartalmas magyar beszéd után feloyitá a pecsételt legfelsőbb határozatot, melyet Alzner József senator előbb magyar aztán német nyelven felolvassott. A főispáni helyettes röviden rácapitulálta a kir. kormányzék ezen leiratának tartalmát, mely szerint Szász-Régen királyi várossá emeltetik, a tordai főispáni hatalma alól kivetik, s egyenest az ország kormánya alá rendeltetik, sőt ugy a magán, mint a büntető ügyekben felhívási törvényesség lesz ezen városnak a szebeni főtörvényszék. Erre Birtler polgármester szónokolt, melyre az uralkodó háromszorosan éljenztetett. Mintán a legfelsőbb határozat a balconról is a népségnek magyar, német és oláh nyelven felolvastattott, harangszó, ágyudörgés és zene közt rendre járták a különböző vallások templomait isteni tiszteletet tartva. Déltán két órakor ebédhez ültek 320 személyre volt terítve. Este a város kivolt világítva, a tanácsbázál pedig a m. vásárhelyi zenekar, mit az otáni polgármester küldött az új város tiszteletére, kivilágos viradűg húzta.

— Kiküldömgyéből azon nevezetes értesítést vesszük, miszerint az administrator az ideiglenes biztommányt nem a megye praetoralis házához Dicső-Szentmártonba, hanem saját szállására a kikülvári gr. Bethlen kastélyba hívja össze. Mintán a kormány éppen nem akar ezen biztommányoknak magánértekezleti jellemet tulajdonítani, mi fel nem foghatjuk hogyan jött az administrator un ilyen ötletre, hogy a gyűlést, melynek jogszerint a praetoralis házhoz kell összejönni, hivatalos jelleméből így kivetkeztesse? és magánértekezleti színezetet önként ruházson rája? Ezért csak gratulálhatunk, ha közölök hírtelében nem csalódtok.

— A gróf Lázár Kálmán által kiadott szándékolt „Vadász Album”, melynek érdekében lapunk utóbbi száma egy

Berlini diplomatai körökben mint bizonyost beszélnek, hogy Konstantin nagyherceg, megrongált egészsége miatt, nem sokára elhagyja Varsót.

Az oroszok a napokban ismét határsértést követek el Ausztria ellen. Ez alkalommal Rechberg gróf kijelentette volna a bécsi orosz követnek, hogy úgy látszik, mintha a határsértések szándékosan történének, mintán, Ausztria óvásának dacára folyvást ismétlődnek. Az osztrák határőrnek meghagyott, hogy minden területértésnek fegyverrel szegüljenek ellene.

Langiewicz tisztjei Sandomirban a Visztula vidéken új csapatokat szerveznek. A cél az, hogy ezek majd egyetlennel a lubliniakkal Varsót körülkerítsék s így helyreállítsák keleti Lengyelországgal a közlekedést, a mely Zdanowicz árulása és Frankowski elfogatása óta meg van szakítva.

Az oroszok vérlázító kegyetlenkedéseiről írja a „Czas“, hogy Plockban febr. 28-án három 16, 18 és 20 éves fiatal embert lőttek agyon, a kiket alkalmasint felkelők gyanánt fogtak el. Egy másik ilyen szerencsétlent, Jarzynskit, elevenen temették el, a ki midőn sirjába dobatott, még így kiáltott fel: Jézus, Mária, Szent József! Az oroszok az elítélteket t. i. zsákokba kötik, s a katonák úgy lönek rájuk, minék következtében gyakran megcsúsznak, hogy a szerencsétlen áldozat a zsákban élve maradjon, a mi nem hátráltatja azért a végrehajtókat, hogy azokat elevenen eltemessék. Egy Ostrowski nevű fiatal ember is agyonlővetett, a ki két év előtt még az orosz hadseregben szolgált. Ostrowski különben igen drágán adta oda életét. Ostrowski rendkívül erős volt s elfogatása előtt sok oroszot ölt meg, s még akkor is, midőn már súlyosan meg volt sebesítve, kilőtt revolverével egy katonának szétzúzta agyát. Semeke tábornok elé állítván, ez lakatot akart hivatni, hogy vegye le róla a lánczat, Ostrowski azonban lánczait oly erővel csapta az asztalhoz, hogy a lakat rögtön lepatlant. Sebeit nem bagyta gyógyíttatni, s midőn kivitték a vészthelyre, nemzeti öltözébe kellett őt agyonlőni, mert egyetlen orosz sem érzett magában bátorságot, hogy a zsákot rábuzza.

Varsóból írják a „Br. Ztg.“-nak, hogy az államtanács legkisebb tagjai, mint Potetylo Lipót gróf, Wengliuszki Ferenec, Kurz Sándor és Gorski Lajos lemondásukat benyújtották, s e lépésüket hivatalosan nem indokolták; magán uton azonban kinyilatkoztatták, hogy oly kormányt nem gyámolíthatnak, a mely gyilkolások és gyújtogatásokkal leírhatlan szerencsétlenséget okoz a hazának. A városi tanács is befogja nyújtani lemondását s egy tiltakozást küldend. Ily módon a „fehérek“ (mészek) amugy is kis pártja feloszlott, s így az orosz kormány a nép részéről minden támasz nélkül marad.

GÖRÖGORSZÁG. Athéne, mart. 7. Bernau bajor követ állítólag bevallotta, hogy ő, mint magán ember s meggyőződésből, hogy az ország javára cselekszik, erkölcsi eszközöket használt Lajos bajor herceg trónjelöltségének népszerűvé tételére, de a nemzetgyűlés kizáró határozata után ezzel felhagyott. Egy ládája, állítólag 15—20 ezer frankkal s compromittáló iratokkal elkoboztatott. Mintegy 30 tiszt befogatott s Aegina szigetére vitetett. A volt rendőrfőnök Monastiristis, s a korábbi athenei polgármester Skufos fia, szintén elfogattak. A nemzetgyűlés megbízta a diplomatai választmányt, hogy egy trónjelölt kiűzésére a szükséges lépéseket tegye meg. Az a javaslat, hogy a belga király közbenjárása kéressék ki, ezen választmány elébe utasított. Az itteni lapokban a következő trónjelöltek említettek: Alexandra dán hercegnő fivére, Oskar svéd herceg, Amale herceg, Vilmos badeni herceg, Mac Clellan tábornok. A nemzetgyűlés főnökének megválasztása a tisztokra bízott. A fegyver- és lőszerkivétel, elkobzás és pénzbüntetés terbe alatt megtiltattak. Laconiába s Messeniába csapatok küldettek. Spartánban, Calamitában s Locris tartományban Otto király javára tüntetések történtek. A királyi magán vagyon reclamatiója ügyében kinevezett bizottság a status quo megtartását ajánlotta, míg a nemzetgyűlés másképp nem határoz. Az orosz konzul ellenmond az orosz tüzelnek s pénzkiosztás iránti vádakra. A követsegek megszüntetése iránti javaslat a konstantinápolyi követállomásra nézve kivételt tesz. A kiadási budget 28 millióról 18-ra szállított le. A pol-

gári hivatalnokok díjazása 20%-val megkisebítettett, a főlöseges hivatalnokok elbocsáttattak, a ministerek díja 6000 drachmára szorítottott.

Ujabbak. Krakko, mart. 15. E hó 13-án reggel Szecepanovice mellett előrsi csata volt, a melyben 9 orosz, köztük egy tiszt elesett, 5 megsebesült. A felkelőknek 1 halottjuk s 2 sebesültjük volt. A varsói vaspálya több helyen meg van rongálva s a közlekedés megzavarva. Pétervárról jövő utasok beszélnek, hogy nagy seregtömegek húzódnak Lithvania és Lengyelország felé. Langiewicz két lengyel forintos pénzjegyeket bocsát ki.

Varsó, mart. 14. Orosz kufőből eredő távsürgönyök szerint Padlewski 1500 főnyi csapata Myszniceben, közel a porosz határszélhez, mart. 9-én megveretett és üldözött. Padlewski meghalt s papirjait elfoglalták. Mart. 12-én Fanshawe tábornok Plock mellett 800 főnyi felkelő csapatot megsemmisített; az utóbbiak 200 halottat és 50 foglyot vesztek.

Stocholm, mart. 14. Holsteini Stael báró az országgyűlésen indítványt tett, hogy a kormány Lengyelország mellett hathatósan lépjen fel.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről

Martius 18-án: Nemzeti kölcson 81.15. 5% Metalliques 74.40. Bank-részvény 799.—. Hitel-részvény 212.20. Váltó Londonra 115.—. Ezüst 114.35. Arany 5.48.

Martius 16-án: Urbéri kárpótlási kötvény: Magyarországi 74.—. Erdélyi 71.50.

T. és felelős szerkesztő DOZSA DÁNIEL.

H I R D E T É S E K.

HIVATALOS.

Sz. 1103. eln. 1862. Hirdetmény.

A felséges kir. főkörmányszéknek mult évi april hó 30-ról 8492 számú magos rendeletével föllállított borszéki fűrdőbizottmányi Elnökség részéről ezennel közhírré tétetik: miszerint azon már huzamos idők óta sajnosan tapasztalt viszszaélések foganatos elhárítása és megakadályozása szempontjából hogy t. i. némely borvízzel kereskedő emberek, máshelységben töltött borvízeiket „Borszéki“ gyanánt eladják, sőt az ily üvegeket egészen a Borszéki mintára pecsétlik, s ezen csalás által nemcsak a vevőket játszodják ki és károsítják meg — minthogy az ily színtű készletek, rövid idő alatt minden borvízi kelleiket elvesztvén, pusztá vizzé fajulnak, hanem egyszersmind a borszéki főkut vizének Európa szerte elismert kitűnő jóságából keletkezett becst és esonkitani kívánják, szükségesnek látta a bizottmány oly mód foganatosításáról gondoskodni, melynélfogva ezen a közigazgatási hatóságok figyelmét is nagy mértékben igénylő családok jóvendőre meggátoltassanak s a vásárló nagy közönség a borszéki borvíz valódiságáról biztosítva lehessen.

Erre nézve Mandl David haszonbérrel egyetértőleg megállított: miként az üvegek már e jelen évrben s jóvendőre nézt ne az eddigi mód szerint „önlapocskával“ (Stanio), hanem „önkupakkal“ (Kapsel) ellátván, pecsételtessenek le, s a pecset ezenkívül borszéket, a haszonbérle, Mandl David nevet és a töltési évszámot jelölje, valamint szintén a dugók is P. B. (Principal Brunnen) helyett F. K. (fő kut) legyenek bélyegezve.

Ezen újnemű költségesebb kezelés és pecsétlés által a bizottmány a kifizűtt célt már az által is véli elérhetni, hogy az ily nemű önkupakok csak is Nürnberg és Frankfurtban gyártván, egyelőre s tán huzamosbb ideig is, nem fognak oly könnyen utánoztatni egy felől, és más felől a már egyszer fölhasznált önkupakokat újból alkalmazni szinte lehetetlenné válván, a hamisítás annál biztosabban megelőztessek.

Mely illeten intézkedéseiről a borszéki fűrdő-bizottmánynak, mint képviselői testületnek, a nagyközönség, saját érdekében hivatalosan értesítettik.

Csik Somlyó, jannar 31-én 1863.

(34) (4—5)

A főkirálybírói helyettes, mint bizottmányi elnök.

NEM HIVATALOS.

Hirdetmény.

(1—2)

Gr. BETHLEN JÓZSEFnek a B.-szent-miklósi jóságában vannak jól kitelelt selyem-birka, bárányos juhak nyírás előtt eladók. Értekezni lehet helybeli gazdaszt LADÁNYI BENEDEKkel.

(763)

19/3 1863

(4—12)

Cs. kir. szabadalmazott és első amerikai

Minden további ajánlást megkímélve, ez egyetlen sepiőt szer az, mely a londoni világiállitáson „tiszteletteljes említés“ sel tüntetett ki.

és angol királyi szabadalmat nyert általán kedvelt

ANATHERIN-SZÁJVIZE

bécsi fogorvos POPP J. G. urnak. Ára 1 ft. 40 kr. o. é.

Ezen 14 év óta használatban levő szájvíz a fog- és szájrészeire nézve mint egyike a legjobb öszerekek bizonyult be, magas és fűfűaraszok által töltött szőlő- és közöl használatik, névszerint pedig a legkisebb orvosi egyenlőség által számos bizonyítványokkal helyeseltetvén, minden további dicséretes följöléses.

FOG-OLÓM.

melylyel az ember sajátkezeleg dughatja be odvas fogát. Ára 2 ft. 10 kr.

Cs. kir. regm. Rivált.

ANATHERIN-FOGPÁSZTA. Ára 1 ft. 22 kr.

NÖVÉNY-FOGPOR. Ára 36 kr. o. é.

BIZOMÁNYOSOK:

Kolozsvárt: WOLFF J. és Khudy J. özevgyénél. Tordán: Wolff G. gyógyszer. Szébenben: Zölher és Müller, Steiner gyógyszerész. Brassóban: Fabik János fia és G. János fia. Károly-Fehérvárról: Sander gyógyszerész. Rusz, Wagner könyvtáros. Segesvárról: Misselbacher J. M. Beszterczen: Dietrich és Fleischer. Décsen: Kremer S. Décsen: Büchler A. Medgyesen: Fohbert gyógyszer. Nagy-Engyeden: Trajanovits Ede. és Oberth J. gyógyszer. uraknál. N.-Váradon: Janki J. Huzella. Fogarason: Nehrer. M.-Vásárhelytől: Bucher D. és Pogarasi. Balázsfalván: Korvig T. Szászvárosban: Leonhardt J. és Wostch gyógyszer. Szász-Régenben: Traugott és Wachner. Zilahon: H. J. Abraham Gábor. Debreczenben: Bezler gyógyszer. Saltzban, és Csanak J. S.-A.-Ujhehlytől: Deutsch József. Szimér-Váralgyon: E. Gerber gyógyszer. Szathmárt: Veisz J. Márm.-Szajeten: Hoffman és Rath. Holdmező-Vásárhelytől: Wagner K. gyógyszer. N.-Károlyban: Jellinek gyógyszer. Nagy-Bányán: Tapp gyógyszer. Ó-Maróthon: Pfeiffer urak.

Nyomatott az ev. ref. fűtada betűivel. (Bel-farkasutca 74 sz.)

NELLEKLET: Előzetési fölhívás a „KORÁNY“ra.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

(61)

Hirdetmény.

(1—3)

A néhai gróf KEMÉNY SÁMUEL hagyatékai tömegéhez tartozó gerendi főjóságán egy apa-mén, több anya kantzsa, 1, 2, és 3 éves csitkók, fejős bivalak és 1, 2 és 3 éves bival borjuk szabad kézből eladók. Értekezni lehet a gerendi udvarban, gazdaszt MÉSAROS GYÖRGYNél.

STEIN JÁNOS

könyvkereskedésében Kolozsvárt, Wittich Józsefnél Maros-Vásárhelyt, Dobray Nándornál S.-Udvarhelyt, Barthos Domokosnál S.-Szentgyörgyön kapható:

VADRÓZSÁK,

Székely Népköltési Gyűjtemény.

Szerkeszti KRIZA JÁNOS. 1863. (VIII—576 lap.) Ára 2 ft 50 kr.

Az erdélyi muzeum-egylet évkönyvei.

Szerkesztette Brassai Sámuel m. h. i. 1861. 4-r-I-ső kötet 1 ft. 70 kr.

II-dik kötet I-ső füzet 1862. 4-rét 80 lap. Ára 80 kr.

Erdély nagyfejedelemség hivatali tiszti névtára

1863-dik évre

hozzájárul a rendeletek és intézkedések tára, Erdély alkotmányos felosztása s helység-neveinek betűsoros jegyzéke. Ára 2 ft.

Csatározás a Daco-Roman törekvések ellen.

(Vonatkozva: Ilarianu Papiu „Erdély függelése“ című röpiratára.)

Irta Dózsa Dániel. Ára 40 kr.

Józsika Miklós, a két mostoha. Történelmi regény, 2 kötet. Ára 2 ft.

István Bácsi, ügyes Mari a kis konyhakertész, vagyis alapos oktatás a zöldség-termesztésben. Ára 50 kr.

Dr. Flamál Vilmos, a marhavész s annak oltása mint az egyedül biztos-szer. a marhavész szelidítésére s végképeni kiirtására. Ára 80 kr.

Ollendorff H. G., eredeti angol nyelvtani új tanrende, melyet követve, néhány hónap alatt lehet olvasni, írni és beszélni tanulni. A magyar tanulók használatára átdolgozta Egan James. Ára 1 ft 50 kr.

Ingyen tanító francia nyelv-mester. A francia nyelvvel szintoly könnyen, mint alaposan megtanulni kívánó magyar ifjaknak ajánlja Brassai Sámuel. I. rész. Az alap- és bővített egyszerű mondat. (A Kékkönyvtár XIV. füzeté.) Ára 1 ft 60 kr.

Első Napoleon császár élete, a leg-hitelesebb kufők után, 3. kiadás. Ára 2 ft.

Koppe F. G., a földmívelés és állattenyésztés, utmutatás a mezei gazdaság sikeres és minél több haszonnal üzésére. A hetedik kiadás után fordította Gálóczy Károly, 3. magy. kiadás Ára 2 ft.

Ökröss Bálint, általános magyar törvénykezési eljárás peres és perenkívüli ügyekben, a legújabb törvényhozás szerint. Ára 5 ft.

Oláh Judith. Történelmi regény egy kötetben. Irta Dózsa Dániel. Ára 1 ft. 20 kr.

Az országbírói értekezletről, különös tekintettel a váltójogra. Lipcse. 1863. Ára 50 kr.

Képek a hazai történelemből. Gyermek számára szerkeszté Tanczos János. Ára 50 kr.